

ΤΑ „ΔΙΚΑΤΑΛΗΚΤΑ“

Τὴν πρωτοχρονιά μαζί με τὸ δασκαλάκι τοῦ χωριοῦ μας βγήκαμε στὶς βίζιτες. Σ' ἐν' ἀπ' τὰ σπίτια πού πήγαμε, σὰ βγήκε ἡ νοικοκυρὰ νὰ μᾶς κερᾶσει, δὲν ξέρω πῶς τοῦ φάνηκε τοῦ δασκάλου, καὶ γυρίζει καὶ ρωτᾷ: τὴν κερὰ «Μήπως εἶθε κυρία ἀδιάθετος;» Κ' ἡ χωριάτισσα μὲ σατανικὸ χαμόγελο: «Ναὶ δάσκαλε εἶμουνα λίγο, μὰ ἔχει ἀδιάθετος βέβαια, εἶμουν ἀδιάθετη». Ὁ σκολίρας τὰ φερε σκούρα καὶ ξεροσκκίνησε, ἐνῶ ἐγὼ κρυφοχαϊρούμουνα γιὰ τὸ μάθημα.

Σὰν κατεβήκαμε κίτου μοῦ κάνει ὁ δάσκαλος: «Τὶ ζῶα εἶν', ἀδερφέ, ἀπὸ τοὺς ἀθρώποι να μὴ ξεχωρίζουν τὰ δικατάληκτα ἀπὸ τὰ τρικατάληκτα». — «Μπορεῖ νὰ μὴν εἶναι καὶ τόσο ζῶα 'ποὺ νομίζεις» τοῦ λέω. — «Γιατί;» — «Γιαὶ ἐνῶ ἐστὶ τῆς μίλλης, σὺ φάνηκε πῶς μίλλεις πρὶν ἀπὸ εἰκοσιπέντε αἰῶνες». Ὁ δάσκαλος δὲ μ' ἀτάλαξε βέβαια, γιατί γύρισε καὶ μ' εἶδε χάσκοντας κ' ὕστερα κούνησε τὸ κεφάλι του. Θὰ μὲ ταλάνισε χωρὶς ἄλλο κ' ἐμένα τὸν κωροζικὸν (πῶς;) πού δὲν ξέρω πῶς τὰ δικατάληκτα κάνουν ὁ καὶ ἡ ἀδιάθετος τὸ ἀδιάθετον.

4 τοῦ Γενάρη 1904.

Μ. ΦΙΛΗΝΤΑΣ

Ο ΔΑΣΜΟΛΟΓΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

(Ἀνταποκριτὴ μας ἀπὸ τὴν Ἀγγλία)

ΓΡΑΜΜΑ Α'.

Manchester, Γενάρης τοῦ 1904

Οἱ ἀγγλικὲς Βουλὲς ἄνοιξαν ἐδῶ καὶ δύο βδομάδες. Ὁ οικονομολογικὸς πόλεμος πού ἀπὸ τόσους μῆνες γίνεται ἐδῶ σὲ ἀπειρα συλλαλητήρια, σὲ ἀρθρα φημεριδίων καὶ περιοδικῶν, σὲ βιβλία καὶ σὲ ἀμέτρητες φυλλάδες, θὰ ξαναρχίσῃ τῶρα στὶς δύο Βουλὲς. Εἶναι πόλεμος φοβερός, κ' ἐπειδὴ τὸ τέλος του, ἀβέβαιον γιὰ τὴν ὥρα, θὰ ἐπιρραξῃ ὄχι μονάχα τὴν Ἀγγλίαν, παρὰ καὶ τὸν κόσμο ὅλο, θὰ πασκίσῃ ἀκολουθώντας πολὺτιμο βιθλιαρχίαι Ἀγγλοβουλευτῆ, πού δημοσιεύτηκε τῶρα τῶρα, νὰ συνοψίσῃ τὸ ζήτημα σὲ σειρά γράμματων, γιὰ ὅσους

ἀναγνώστες τοῦ «Νουμα» δὲν ἔτυχε νὰ τὸ μελετήσουν ἄλλοῦ.

Εἶναι γνωστὸ πῶς ἡ Ἀγγλία ἀπὸ καμμιά ξηνοταρῆ χρονία ἔχει τὸ σύστημα τοῦ ἀνοίχτου ἐμπορίου. Οἱ ἀρχές του γνωστὲς κ' αὐτές. Τὸ Κράτος δὲν ἀναγκάζεται στὴν παραγωγή καὶ ἐξόδευση. Καμμιά φορολογία ἐπάνω σὲ εἰσαγωγή κ' ἐξαγωγή. Δασμοὶ εἰσαγωγῆς, ἀναγκαῖαι κάποτες γιὰ νὰ παρὶζεται τὸ Κράτος εἰσόδημα, ποτὲς δὲν πρέπει νὰ βάζονται μὲ σκοπὸ προστατευτικὸ, πρέπει νὰ περιορίζονται σὲ ὅσο λιγώτερα εἶδη γίνεται καὶ μονάχα σ' ἐκείνα πού ὁ δασμὸς τους ἀποδίνει σημαντικὸ εἰσόδημα. Κι' ὅταν πάλι τὸ Κράτος βάζει δασμὸ σὲ ξένα εἶδη πού γίνονται καὶ μέσα στὸν τόπο, πρέπει νὰ φορολογῆ καὶ τὰ ἐντόπια ὅσο φορολογεῖ καὶ τὰ ξένα. Λοιπὸν δὲν πρέπει μήτε νὰ ἐμποδίζουμε, μήτε νὰ προστατεύουμε, μήτε νὰ δίνουμε προτίμηση, μήτε νὰ κάνουμε διάκριση ἢ διαφορὰ καμμιά.

Αὐτὸ τὸ σύστημα τὸ πολεμοῦνε σήμερα τρία ἀντίθετα συστήματα—ἀντίθετα τοῦ ἀνοίχτου ἐμπορίου, ἂν καὶ ὄχι ἀντίθετα τῶνα τᾶλλου, γιατί καὶ στὰ τρία μπορεῖς νὰ πιστεύης, ἢ καὶ σὲ δύο ἢ καὶ κ' ἐνα τους μονάχα. Ὁ σκοπὸς τους εἶναι ἀνάλογος καὶ τὸ μέσο τὸ ἴδιο. Μ' ἄλλα λόγια, ζητοῦνε σήμερα μερικοὶ νὰ βάλῃ ἡ Ἀγγλία βαρὺ δασμὸ σὲ κᾶποια ξένα εἶδη, δίχως ἀνάλογο ἐντόπιο φόρο, μὲ σκοπὸ 1) ν' ἀποκλείσουν ξένες πραγματείες πού συναγωνίζονται μ' ἐντόπιες, ἢ τουλάχιστο νὰ τις βαρύνουν τόσο πού οἱ ἐντόπιες νὰ συναγωνίζονται εὐκολώτερα· 2) νὰ τιμωρῆ τὸ κράτος ὅσα ξένα προστατευτικὰ ἔθνη φορολογοῦν Ἀγγλικὰς πραγματείες φορολογώντας ἄλλο τόσο τίς δικές τους, καὶ 3) μέσο τῶν δασμῶν ἐπάνω σὲ ξένα εἶδη νὰ δίνῃ κᾶποια προτίμηση σ' ὅσα ἐρχονται ἀπὸ ἀγγλικὲς ἀποικίες.

Τὸ πρῶτο σύστημα ἄς τὸ ποῦμε Ἀδολφ Προστασία· τὸ δεύτερο Ἀνταποδοτικὴ Προστασία· καὶ τὸ τρίτο Ἀποικιακὴ προτίμηση.

Ἄς δοῦμε πρῶτα τί λένε οἱ ὀπαδοὶ τῆς Ἀδολφ Προστασίας.

Οἱ προφητείες τοῦ Πήλ καὶ τοῦ Κόβδεν πῶς καὶ τ' ἄλλα ἔθνη θὰ μιμηθοῦν τὴν Ἀγγλίαν καὶ πῶς τὸ ἐμπόριο θὰ τραβήξῃ τὸ φυσικὸ του δρόμο, δὲν ἀλήθεψαν. Μονάχα ἡ Ἀγγλία ἔχει σήμερα ἀνοίχτο ἐμπόριο· Ἰαπωνοῦ ἄλλοῦ ἢ Προστασία μεγαλώνει. Εἶναι οἴηση νὰ θαρροῦμε πῶς μονάχα ἡ Ἀγγλία ἔχει δικίον καὶ πῶς ὅλοι οἱ ἄλλοι σφάλλουν. Τὰ πράγματα

δὲν εἶναι πιά ὅπως εἶταν ἐδῶ καὶ πενήντα ἢ ἑξήντα χρονία. Τόσο ἀλλάξαν οἱ ὄροι καὶ τὰ περιστατικὰ πού ἀνάγκη ἡ Ἀγγλία νὰ ξαναθεωρήσῃ σήμερα τὸ σύστημά της.

Τὸν καιρὸ πού παραδέχτηκε τὸ ἀνοίχτο ἐμπόριο ἡ Ἀγγλία εἶτανε τὸ μεγαλειότερο ἐμπορικὸ καὶ τὸ μόνο βιομηχανικὸ ἔθνος τοῦ κόσμου. Στὴν ἀρχὴ λοιπὸν, μαζί με τὰ φυσικὰ, ὕλικα κ' ἐμπορικὰ της πλεονεχτήματα, τὸ καινούριο σύστημα ὠφέλησε πολὺ τὸ ἐμπόριό της. Τὴ μεγάλη της βιομηχανικὴ ἀναγέννηση πούρθε κατόπι του τὴν ἡ χριστούσε κυρίως σ' ἄλλες σύγκαϊρες αἰτίες, δηλαδή πρόοδο τῶν μηχανῶν, περισσώτερους σιδηροδρομούς, τηλεγράφο, μεγαλύτερη παραγωγή χρυσαφιοῦ κ.τ.λ. Ἄν ἡ προκοπὴ της εἶτανε ἀλήθεια ἀποτέλεσμα τοῦ ἀνοίχτου ἐμπορίου, τότες τῶν ἄλλων τὸ ἐμπόριο, ἀντὶς νὰ προκόψῃ περισσώτερο ἀπὸ τὸ δικό της, θὰ ἔμενε πίσω.

Σκοπὸς τοῦ ἀνοίχτου ἐμπορίου εἶτανε ἡ λεύτερη συναλλαγὴ ὄλων τῶν ἔθνων ἀναμεσὸ τους, κ' αὐτὴ θὰ ὠφελοῦσε. Αὐτὸ ὅμως δὲν ἔγινε. Ἡ Ἀγγλία δὲν ἔχει ἀληθινὸ ἀνοίχτο ἐμπόριο, ἔχει μονάχα λεύτερη εἰσαγωγή. Ἄνοιξε τὴν ἀγορὰ της ὀλουνοῦ τοῦ κόσμου κ' ὁ καθένας της πουλεῖ ὅ,τι θέλει. Δὲν ἔκαμαν ὅμως τὸ ἴδιο καὶ τᾶλλα ἔθνη, πού ἴσα ἴσα μὲ τοὺς προστατευτικὸς τους δασμούς τὴν ἐμποδίζουν νὰ τοὺς πουλεῖ τίς πραγματείες της. Κ' ἐνῶ τὸ γενικὸ ἀνοίχτο ἐμπόριο θὰ ὠφελοῦσε ὅλους, τὸ μερικὸ βλάπτει τὸ ἔθνος πού τᾶχει.

Ἡ προκοπὴ ὄλων τῶν ἄλλων ἔθνων ὠφελεῖ καὶ τὴν Ἀγγλίαν, αὐτὸ καὶ ὄχι ὅμως ὅταν ἡ προκοπὴ τους βραδύεται σὲν ξεπεσμό της.

Τῆς Γερμανίας καὶ τῆς Ἀμερικῆς μεγαλώνει ὁ πλοῦτος, ὄχι μ' ὄλη τους τὴ προστασία, ὅπως λένε μερικοὶ, παρὰ ἴσα ἴσα χάρη σ' αὐτῆνε. Λοιπὸν εἶναι ἡ προστασία πού ψυχώνει καὶ δυναμώνει τὴ βιομηχανία καὶ τὸ ἀνοίχτο ἐμπόριο πού τὴν ἀδυνατίζει καὶ τὴν βλάπτει. Ἡ προστασία τείνει κίβλας νὰ καλλιτερέψῃ τοὺς βιομηχανικοὺς μέθοδους, ὅπως καὶ τὸ χαραχτήρ, τὴν ἀξιοσύνη, τὴν οἰκονομία καὶ τὴ φιλεργία τοῦ ἔθνους.

Ἡ προστασία προξενεῖ ἐμπορικὴ κ' ἐργατικὴ ποικιλία, γλυτώνει τίς πιά ἀδύνατες βιομηχανίες ἀπὸ καταστροφὴ καὶ προστατεύει τίς πιά δυνατές ἀπὸ ἀδικο συναγωνισμό. Ἡ μεγάλη ποικιλία λιγοστεύει τὸ χαμὸ καὶ τὴ δυστυχία, ὅταν τύχῃ ἐμπορικὴ κρίση, γιατί ἔτσι δὲν ὑποφέρει τὸ ἴδιο καὶ σύγ-

πληγῆς καὶ νομίζοντας ὅτι εἶναι δικίον νὰ γδικηθοῦν νιούς, πού ἦταν ἀπὸ τὰ πρῶτα σπίτια τοῦ τόπου τους, ἀποφάσισαν νὰ πολεμήσουν ἄξαρνα τοὺς Μιτυληνιοὺς καὶ πρόσταξαν τὸ στρατηγὸν, ἀφοῦ ρίξει στὴ θάλασσα δέκα πλοῖα, νὰ διαγοῦμίξῃ τ' ἀερογιαλίκους. Γιατί ἐπειδὴ σίμωνεν ὁ χειμῶνας δὲν τὸ θαρροῦσαν σωστὸ νὰ μπιστευθοῦν μεγαλύτερη ἀρμάδα στὴ θάλασσα. Κι' ὁ στρατηγός, ἀφοῦ ἀμέσως τὴν ἄλλη μέρα ἀνοίχτηκε στὸ πέλαγο, καθίζοντας στὸ κουπί τοὺς ἴδιους τοὺς στρατιώτες, ἐπερτεν ἀπάνου στὰ χτήματα τῶν Μιτυληνιῶν, πού ἦταν στ' ἀερογιαλίκους. Κι' ἀρπαξε πολλὰ κοπάδια, πολὺ σιτάρι καὶ κρασί, γιατί μόλις εἶχε τελειώσει ὁ τρύγος· μὰ κ' ἀθρώπους ὄχι λίγους, ὅσοι ἀπ' αὐτοὺς δούλευαν στὰ χτήματα. Ἐπεσαν ἀπάνου καὶ στὰ χτήματα τῆς Χλόης καὶ τοῦ Δάφνη κ' ἀφοῦ βγήκεν ὄξω γλήγορα, ἀρπαξεν ὅσα ἔβρισκε μπροστὰ του.

ΙΔ'. Ὁ Δάφνης τότε δὲν ἔβρισκε τὰ γίδια, παρὰ μπιστευμένους στὸ δάσο, ἔκορτε χλωρὰ κλαδὸφύλλα γιὰ νὰ χεῖ νὰ δίνει στὰ κατσίκια τὸ χειμῶνα θροφή· κ' ἔτσι, βλέποντας ἀπὸ ψηλὰ τὸ διαγοῦμισμα, κρύφτηκε ἀνέμεσα σ' ἐνα κούτσουρο καὶ στὸν κορμὸ ξερῆς ὄξιας. Ἡ Χλόη ὅμως ἦταν κοντὰ στὰ πρόβατα· κ' ἐπειδὴ τὴν κυνηγοῦσαν, ἔτρεξε σὰν ἐκείνη στὶς νύμφες γιὰ νὰ γλυτώσει καὶ παρκαλλοῦσε νὰ λυπηθοῦν κ' ὅσα ἔβρισκε κ' αὐτὴ τὴν ἴδια γιὰ χάρη τῶν θεῶν· μὰ καμμιά

ὠφέλεια· γιατί οἱ Μεθυμνιώτες, ἀφοῦ ἔβρισαν κ' ἀτίμασαν πολλὰ ἀγάλματα, καὶ τὰ κοπάδια ἀρπαξεν κ' ἐκείνη τὴν ἔσυραν σὰ γίδα ἢ πρόβατο, χτυπώντας τὴν μὲ λυγαριές. Κ' ἔχοντας πιά τὰ πλοῖα γεμάτα ἀπὸ κάθε λογῆς ἀρπαχμα ἀποφάσισαν νὰ μὴ τραβήξουν πιά πέρα, παρὰ γυρίζαν στὴν πατρίδα τους, γιατί φοβοῦνταν καὶ τὸ χειμῶνα καὶ τοὺς ὄχτρούς. Ἐφευγαν λοιπὸν καὶ τυραννίστηκαν τραβώντας κουπί, γιατί δὲ φυσούσε.

ΙΕ'. Κι' ὁ Δάφνης, ἀμα ἔγινεν ἡσυχία, πήγε στὸν κάμπο πού ἔβρισκαν, καὶ μήτε τὰ γίδια βλέποντας, μήτε τὰ πρόβατα νοιώθοντας, μήτε τὴ Χλόη βρίσκοντας, παρὰ ἐρικὰ μεγάλη καὶ πεταμένο τὸ σουραῦλι, πού μὲ δαῦτο συνήλιζε νὰ διασκεδάξῃ ἡ Χλόη, φωνάζοντας δυνατὰ καὶ κλαίγοντας θρηνητικὰ, πότε ἔτρεχε κατὰ τὴ βελανιδιά, ὅπου κάθονταν, πότε κατὰ τὴ θάλασσα, γιὰ νὰ τὴν ἰδεῖ καὶ πότε στὶς νύμφες, ὅπου ἔτρεξεν ἐκείνη νὰ γλυτώσει ὅταν τὴν τραβοῦσαν. Ἐκεῖ ἔπεσε χάμου καὶ κατηγοροῦσε τίς νύμφες, πῶς δὲν τὴνε εὐήθησαν:

— Ἄπο σὲς ἀρπαξεν τὴ Χλόη καὶ παραδεχτήκατε νὰ τὸ δεῖτε; αὐτὴ πού σὲς ἔπλεκε τὰ στεφάνια, πού ἔχυνε γιὰ τιμὴ σας τὸ πρῶτο γάλα, πού καὶ τὸ σουραῦλι της τοῦτο σὲς τόκαγε τάμα; Γίδια καμμιά δὲ μοῦ ἀρπαξε κανένας λύκος, μὰ οἱ ὄχτροι καὶ τὸ κο-

πάδι κ' ἐκείνη πούθρασε μαζί μου. Τὰ γίδια μου τὰ γδέρνουν καὶ τὰ πρόβατα τὰ κάνουν θυσίες, κ' ἡ Χλόη θὰ καθίσει σὲ πολιτεία. Μὲ τί πῶδα θὰ πάω στὸν πατέρα καὶ στὴ μητέρα, χωρὶς τὰ γίδια, χωρὶς τὴ Χλόη, γιὰ νὰ μαι πτωχὸς δουλευτής, ἀφοῦ δὲν ἔχω πιά τίποτες νὰ βόσκω; Ἐδῶ πεσμένος θὰ προσμένω τὸ θάνατο ἢ ἄλλον ὄχτρο. Ἀραγε κ' ἐστὶ Χλόη τὰ ἴδια πάσκει; ἀραγε θυμᾶσαι τὸν κάμπο τοῦτο, κ' αὐτὲς τίς νύμφες κ' ἐμένα; ἢ σὲ παρηγοροῦν τὰ πρόβατα καὶ τὰ γίδια, πού σκλαβώθηκαν μαζί σου;

ΙΣΤ'. Κ' ἐκεῖ πού ἔλεγεν αὐτὰ, ἀπὸ τὰ δάκρυα καὶ τὴ λύπη τὸν παίρνει ὕπνος βαθύς· καὶ τοῦ παρουσιάζονται οἱ τρεῖς νύμφες, γυναῖκες ἀψηλές κ' ὀμορφες, μισόγυμνες καὶ ξυπόλυτες, μὲ ζέπλεκα μαλλιά καὶ παρόμοιες μὲ τὰ γάλατα. Καὶ στὴν ἀρχὴ φάνηκαν, πῶς συμπονοῦσαν τὸ Δάφνη· ὕστερς ἡ πιά μεγάλη γκαρδιόνοντας τον, λέει:

— Μὴ μᾶς κατηγορᾶς καθόλου, Δάφνη, γιατί ἐμεῖς νοιάζομαστε γιὰ τὴ Χλόη περισσώτερο ἀπὸ σένα. Ἐμεῖς κ' ὅταν ἦταν μωρὸ τὴ λυπηθήκαμε καὶ σὲ τοῦτο ἐδῶ τὸ σπήλιο πεταμένη τὴν ἀναθρέψαμε.

(Ἀκολουθεῖ)